Po przeczytaniu oddaj drugiemu

SZANIEC

ROK VI. WARSZAWA 16 WRZEŚNIA 1944 R. NR. 43 (149)

OSTATNI EGZAMIN

Zbliżamy się szybkimi krokami do momentu zwrotnego naszej sytuacji. Okres potwornego osamotnienia już powoli mija. Pomoc anglosaska aczkolwiek jeszcze bardzo anemiczna, zaczyna znów do nas dochodzić. Od kilku dni na wschód od Wisły toczy się zażarta bitwa. Działania wojenne w rejonie Warszawy—odciążyły nieco położenie Stolicy—nie na tyle jednak, aby zdychająca bestia niemiecka nie mogła jeszcze kąsać.

Ciągłe bombardowania, brak żywności, utrata mienia i dachu nad głową doprowadziła wielu ludzi do skrajnego wyczerpania nerwowego. W siódmym tygodniu walk i najcięższych warunków istnienia, wzrastają objawy chaosu i rozprzężenia w najrozmaitszych dziedzinach naszego życia zbiorowego.

Nie jest to rzeczą dziwną, ale z punktu widzenia naszej przyszłości te wszystkie objawy są niedopuszczalne i mimo wszystko tolerować ich dłużej nie można. Zwłaszcza dziś, gdy stoimy w przededniu radykalnych zmian.

Lada moment wojska niemieckie opuszczą gruzy Warszawy, a wkroczą wojska rosyjskie. Staniemy w obliczu nowych ogromnych zagadnień i zadań politycznych i społecznych, które będą wymagały od nas wiele spokoju i rozwagi. Na spokój ten i rozwagę musimy zdobyć się za wszelką cenę.

Krwawego dorobku powstania w zakresie własnej państwowości nie wolno nam zmarnować przez jakieś nieprzemyślane odruchy, nerwowość i bałagan.

Władze nasze winny dziś za wszelką cenę starać się o przywrócenie potrzebnego nam ładu i porządku. Całe społeczeństwo musi zdobyć się na ostatni jeszcze wysiłek i w tym im dopomóc.

W pierwszym zaś rzędzie ludność stolicy musi pamiętać o tym, iż wobec nadchodzących wydarzeń winna zachować takie stanowisko, jakie podyktują jej dyrektywy jedynej legalnej władzy Rządu Polskiego w Londynie.

Pamiętajmy o tym, że nadchodzi okres, być może że najcięższego i największego egzaminu politycznego w naszych dziejach.

Egzamin ten zdać musimy.

Armia sowiecka walczy już w Warszawie. Pojedynek artyleryjski ponad Wisłą.

W śródmieściu npl nacierał nocą wzdłuż Książęcej na Plac 3 Krzyży przy użyciu piechoty i czołgów. Pozycje nasze, poza budynkami Książęca 7 i 9 opuszczonymi naskutek pożaru, w całości utrzymano.

Npl próbował nacierać na odcinku Frascati — Konopnicka. Uderzenie odparto dzięki ogniowi flankowemu placówki naszej w domu Frascati 2.

Trwały nadal silne walki na terenie szpitala św. Łazarza, zwłaszcza w rejonie szkoły miejskiej, gdzie npl nacierał przy użyciu artylerii czołgowej, granatników i zasłon dymnych.

W rej. Sejmu npl zbierał zabitych na przedpolu przy pomocy Polaków, uwięzionych w Sejmie. Na propozycję naszych pozycji—ułatwienia ucieczki—uwięzieni odpowiedzieli że nie mogą tego uczynić, gdyż niemcy w podobnym wypadku rozstrzelali już raz 150 mężczyzn za 1 zbiegłego.

Zaobserwowano pociski art. sowieckiej padające w ruinach M.S.Wojsk. i Kasyna na ul. Szucha. Myśliwce sowieckie przeszkadzają nplowi w skutecznym bombardowaniu miasta.

Wczoraj nastąpiły znaczne zrzuty broni i amunicji.

Wojska sowieckie rozpoczęły wczoraj walki o most Kierbedzia. Lotnictwo sow. bombardowało Okęcie, Dw. Zach. i ostrzeliwało npla na Polu Mokotowskim.

Na Mokotowie zaobserwowano duży ruch grup ludności z tobołkami Rakowiecką w kier. Al. Żwirki i Wigury. Słychać wybuchy wysadzanych objektów w rej. Rakowieckiej. Art. niem. z Mokotowa ostrzeliwuje pozycje sow. za Wisłą. Radiostacja na forcie Mokot. została silnie uszkodzona zapewne przez niemców.

Na Żoliborzu podjęto przedwczoraj zrzuty broni i żywności. Npl rozbudowuje pozycje artyl. na Burakowie i ostrzeliwuje poz. sow. za Wisłą.

W Lubelszczyźnie aresztowano szefa sztabu 27 dyw. p.p. AK. mjr. Żegotę.

Z FRONTÓW

Zdobycie Pragi

Wojska I białoruskiego frontu w rezultacie długotrwałych i zaciętych walk w dniu 14.IX zajęły przedmieście Warszawy i ważny punkt oporu npla na prawym brzegu Wisły, twierdzę Praga, oraz w walkach opanowały szereg miejscowości, m. inn.: Zielonka, Ząbki, Rembertów Stary i Nowy, Saska Kępa, Karolówka, Witolin-Las, Radość, Miedzeszyn, Zbytki i stacje kolejowe Zielonka, Rembertów i Wawer. W tych walkach brała udział I polska dywizja piechoty pod dowództwem gen. mjr. Dewiuka pierwszej polskiej armii gen. Berlinga.

Połączenie wojsk czerwonych z oddziałami Tita

W Serbii w rejonie Negotin nastąpiło połączenie się wojsk sowieckich i oddziałów marsz. Tito.

Na przedpolach Akwizgranu

Pierwsza armia amerykańska po przełamaniu obrony niemieckiej i wdarciu się na terytorium Niemiec, znajduje się obecnie o mniej, niż 3 klm od Akwizgranu. Artyleria sojusznicza ostrzeliwuje ten rejon umocnień linii Zygfryda, przy czym artyleria niemiecka nie odpowiada ogniem. Na płd. wsch. od Bruges wojska brytyjskie przekroczyły kanał Leopolda i podeszły na 2 klm od granicy holenderskiej. W rejonie Maastricht oddziały sojusznicze przekroczyły również granice Holandii, biorąc w ciągu dwudniowych walk na tym odcinku wielką ilość jeńców. Komunikat OKW podaje, że w rejonie pomiędzy Maastrich a granicą Niemiec armia niemiecka odpiera w ciężkich walkach ataki amerykańskie.

Huragan lotnictwa

14.IX lotnictwo amerykańskie przeprowadziło ataki na fabryki benzyny syntetycznej w Merseburgu i Lutzgendorf (rej. Lipska) oraz w Ludwigshafen, na fabryki Daimlera w Winkeriede (rej. Stuttgardu) bazę lotniczą w Schwabisch-Gall na płn. zach. od Stuttgardu, oraz z baz włoskich na fabryki Humbeld-Deutz w Ulm i Witenhorn (rej. Ulm). Zestrzelono wg tymczasowych danych 33 samoloty nplskie, dalszych 20 zniszczono na ziemi. Jak dziś opublikowano, bombowce amerykańskie, które startując z baz włoskich, w poniedziałek atakowały objekty w Chemnitz, wylądowały w bazach sowieckich i dziś powróciły do swych baz macierzystych w Italii, bombardując po drodze lotniska i rafinerie w Deusgir o 100 klm na płd. od Budapesztu.

Lotnictwo sowieckie w nocy na 14.IX przeprowadziło masowy nalot na Budapeszt, gdzie głównymi celami ataku były objekty przemysłu wojennego, fabryki motorów i koszary wojskowe. Wzniecono silne pożary, które piloci widzieli jeszcze z odległości 200 klm.

Front południowy

Wśród ciężkich walk i po poprzednim przygotowaniu artyleryjskim o wielkim natężeniu ognia, oddziały brytyjskie posunęły się na przełęczy Sn. Sevine i Sn. Coriano o 2 klm naprzód.

Deportacja Kardynała Hlonda

Rząd polski w Londynie podaje, że w przeddzień inwazji na Francję, Niemcy deportowali prymasa Polski kardynała Hlonda, wywożąc go z Bar-le Duc, gdzie przetrzymywany był przez gestapo. Dwa miesiące przed tym prymas odrzucił propozycję niem. zostania regentem Polski.

Walki fińsko-niemieckie

Z Helsinek doszą, że wojska fińskie rozpoczęły działania przeciwko oddziałom niemieckim, które wbrew zawartej umowie nie opuściły terytorium Finlandii do dnia 15 bm.

Eden w Quebec

Min. Eden przybył do Quebec. Korespondenci wiążą jego przyjazd ze sprawą stosunków polsko-sowieckich.